

***FIQH AL-AWLAWIYYĀT* DALAM *AL-SIYĀSAH AL-SHAR'IYYAH* DI MALAYSIA: PENUBUHAN
PARTI-PARTI POLITIK DAN PILIHAN RAYA**

**MUHAMMAD 'AFIF BIN RUSHAMI ZIEN
M1540319M01**

**Disertasi Diserahkan kepada
Universiti Islam Antarabangsa Sultan Abdul Halim
Mu'adzam Shah (UniSHAMS),
Sebagai Memenuhi Keperluan
Sarjana Syariah**

ABSTRAK

Al-Siyāsah al-Shar'iyah merupakan ruang yang luas dan terbuka kepada ijtihad selagi mana tidak tergelincir daripada asas-asas yang ditetapkan oleh syariah. Ijtihad di dalam *al-Siyāsah al-Shar'iyah* menekankan konsep yang utama iaitu *maṣlahah* dan kebaikan kepada rakyat yang diperintah. Namun, oleh kerana *maṣlahah* yang ingin dibawa itu terlalu banyak dan skopnya juga luas, maka *al-Siyāsah al-Shar'iyah* berhajatkan kepada satu *fiqh* baru yang penting iaitu *Fiqh al-Awlawiyyāt*. Persoalannya, bolehkah *Fiqh al-Awlawiyyāt* memainkan peranan bagi mengatur *maṣlahah-maṣlahah* ini mengikut keutamaan supaya tindakan yang diambil oleh pemerintah bertepatan dengan keperluan rakyat. Oleh itu, kajian ini cuba menerapkan asas-asas *Fiqh al-Awlawiyyāt* dalam ruang *al-Siyāsah al-Shar'iyah* supaya ruang politik yang luas ini dapat diatur melalui disiplin *fiqh* keutamaan. Kajian ini melihat dua skop khusus dalam *al-Siyāsah al-Shar'iyah* iaitu penubuhan parti politik dan juga proses pilihan raya di Malaysia memandangkan dua aspek ini merupakan antara asas sistem pemerintahan negara moden. Kajian ini menilai sejauh mana matlamat dan perjuangan parti politik melalui perlembagaannya selari dengan asas-asas *Fiqh al-Awlawiyyāt*. Kajian ini juga melihat sejauh mana Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) sebagai badan yang menguruskan proses pilihan raya menerapkan asas *Fiqh al-Awlawiyyāt*. Metodologi kajian yang digunakan sepanjang penyelidikan ini ialah kajian kualitatif iaitu melalui kajian perpustakaan dan sampel bagi kajian ini ialah parti-parti utama di Malaysia serta Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR). Hasil kajian mendapati parti-parti politik di Malaysia secara umumnya menyentuh asas-asas utama *Fiqh al-Awlawiyyāt* dalam dasar perjuangan parti. Namun, setiap parti mempunyai penekanan *Fiqh al-Awlawiyyāt* yang berbeza antara satu sama lain. Manakala bagi proses pilihan raya, terdapat beberapa penambahbaikan yang perlu diutamakan oleh SPR bagi memenuhi kaedah *Fiqh al-Awlawiyyāt* yang digariskan.

ABSTRACT

Al-Siyāsah al-Syar'iyah is a vast and open space for *ijtihad* as long as it does not deviate from the principles laid out by the Sharia. The *ijtihad* in *al-Siyāsah al-Shar'iyah* emphasized the central concept of *maṣlahah* and the advantages for the people being ruled. However, because the weight of *maṣlahah* to be carried was too large and the scope was too wide, *al-Siyāsah al-Shar'iyah* is longing for one important new *fiqh*, which is *Fiqh al-Awlawiyyāt*. The question is, can *Fiqh al-Awlawiyyāt* play a role in organizing these priorities so that the actions taken by the government are in line with the needs of people? Therefore, this study attempts to apply the principles of *Fiqh al-Awlawiyyāt* within *al-Siyāsah al-Shar'iyah*'s domain so that this broad political space can be managed through the discipline of *fiqh* priority. This study looks at two specific areas of *al-Siyāsah al-Shar'iyah*, namely the establishment of political parties and the electoral process in Malaysia as these two aspects are fundamental to the modern system of government. This study evaluates the extent to which the goals and struggles of the political parties through their constitutions are in line with the principles of *Fiqh al-Awlawiyyāt*. This study also looks at the extent to which the Election Commission (EC) as the governing body of the electoral process is inculcating the foundation of *Fiqh al-Awlawiyyāt*. The research methodology used throughout this research is a qualitative study which is through library research, and the samples for this study are from among the major political parties in Malaysia and also the Election Commission (EC). The results show that political parties in Malaysia generally touch on the fundamental principles of *Fiqh al-Awlawiyyāt* in the basis of their party's struggle. However, each party has a different emphasis on *Fiqh al-Awlawiyyāt*. While for the electoral process, there are some improvements that the Election Commission (EC) needs to prioritize in order to meet with the *Fiqh al-Awlawiyyāt* methodology outlined.

ISI KANDUNGAN

PERAKUAN KERJA DISERTASI.....	ii
PERAKUAN.....	iii
PENGHARGAAN.....	iv
ABSTRAK.....	v
ABSTRACT.....	vi
ISI KANDUNGAN.....	vii
SENARAI JADUAL.....	xi
SENARAI TRANSLITERASI.....	xii
SENARAI LAMPIRAN.....	xiii
SENARAI SINGKATAN.....	xiv
BAB 1 PENDAHULUAN.....	15
1.1 Pengenalan.....	15
1.2 Latar Belakang Kajian.....	15
1.3 Kepentingan Kajian.....	18
1.4 Objektif Kajian.....	19
1.5 Pernyataan Masalah.....	20
1.6 Persoalan Kajian.....	23
1.7 Skop Kajian.....	23
1.8 Tinjauan Kajian Lepas.....	24
1.9 Metodologi Kajian.....	28
BAB 2 <i>FIQH AL-AWLAWIYYĀT</i> DALAM <i>AL-SIYĀSAH AL-SHAR’IYYAH</i>.....	30
2.1 Pengenalan.....	30
2.2 Definisi <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	30
2.2.1 Pengertian <i>Fiqh</i> dari Sudut Bahasa.....	30
2.2.2 Pengertian <i>Fiqh</i> dari Sudut Istilah.....	31
2.2.3 Pengertian <i>Al-Awlawiyyāt</i> dari Sudut Bahasa.....	32
2.2.4 Pengertian <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dari Sudut Istilah.....	33
2.3 Istilah <i>Khilāf Al-Awla</i>	35
2.3.1 Definisi <i>Khilāf Al-Awlā</i>	36
2.3.2 Definisi <i>Khilāf</i> (خلاف).....	36
2.3.3 Definisi <i>Al-Awlā</i> (الأولى).....	37
2.3.4 Definisi <i>Khilāf Al-Awlā</i>	37
2.4 Kepentingan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	38
2.5 Kesan Kepada Pengabaian <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	39
2.6 Dalil dan Hujah <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	42

2.6.1	Penekanan Terhadap <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> di dalam Al-Quran.....	42
2.6.2	Penekanan Terhadap <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> di dalam Al-Sunnah.....	44
2.7	<i>Ulama</i> Dan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	46
2.8	Disiplin-Disiplin Dalam Menentukan <i>Al-Awlawiyyāt</i>	47
2.9	<i>Fiqh</i> yang Mempunyai Hubung Kait dengan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	47
2.9.1	<i>Al-Fiqh Al-Wāqi'</i>	47
2.9.1.1	Hubungan antara <i>Fiqh Al-Wāqi'</i> dan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	48
2.9.2	<i>Fiqh Al-Muwāzanāt</i>	49
2.9.2.2	Hubungan antara <i>Fiqh Al-Muwāzanāt</i> dan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	50
2.9.3	<i>Maqāsid Al-Sharīah</i>	50
2.9.3.1	Dimensi-Dimensi <i>Maqāsid</i>	52
2.9.3.2	Hubungan antara <i>Maqāsid Al-Sharī'ah</i> dan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	55
2.9.4	<i>Fiqh Al-Taysīr</i>	56
2.9.4.1	Hubungan antara <i>Fiqh Al-Taysīr</i> dan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	57
2.10	Pengertian <i>Siyāsah Shar'iyah</i>	58
2.10.1	Pengertian <i>Siyāsah</i> dari Sudut Bahasa	58
2.10.2	Pengertian <i>Shar'iyah</i> dari Sudut Bahasa	61
2.10.3	Pengertian <i>Siyāsah Shar'iyah</i> dari Sudut Istilah	62
2.11	Pandangan Orientalis Barat Tentang Politik Islam	63
2.12	Sumber Penetapan <i>Siyāsah Shari'yyah</i>	65
2.13	<i>Ulama</i> Silam dalam <i>Siyāsah</i>	69
2.14	Prinsip Dan Kaedah Umum Dalam <i>Al-Siyāsah Al-Syari'yyah</i>	70
2.15	Konsep <i>Fiqh Al-Muwāṭonah</i>	76
2.16	Kewarganegaraan dalam Piagam Madinah.....	77
2.17	<i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dalam <i>Siyāsah Shar'iyah</i>	78
BAB 3 PENUBUHAN PARTI POLITIK DAN PILIHAN RAYA		94
3.1	Pendahuluan.....	94
3.2	Sistem Demokrasi	94
3.3	Demokrasi Menurut Islam	95
3.4	Penubuhan Parti-Parti Politik.....	99
3.4.1	Penubuhan Parti-Parti Politik Menurut Perspektif Islam	99
3.4.2	Parti Utama.....	101

3.5	Pilihan Raya.....	109
3.5.1	Pilihan Raya Menurut Perspektif Islam	109
3.5.2	Pilihan Raya Dalam Sejarah Umat Islam.....	110
3.5.3	Pilihan Raya Sebagai Proses Syura.....	112
3.5.4	Pilihan Raya di Malaysia	114
3.5.5	Sejarah Pilihan Raya di Malaysia	115
3.5.6	Perlembagaan Malaysia	115
3.5.7	Proses Pilihan Raya.....	115
3.5.8	Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR)	117
3.5.9	Pengurusan Pilihan Raya SPR	118
BAB 4 <i>FIQH AL-AWLAWIYYAT</i> DALAM PENUBUHAN PARTI POLITIK DAN PILIHAN RAYA		121
4.1	Pendahuluan.....	121
4.2	<i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dalam Penubuhan Parti Politik Di Malaysia	121
4.2.1	Analisis Terhadap Dasar Perjuangan Parti-Parti Politik Berdasarkan Asas-Asas <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i>	129
4.2.1.1	Keutamaan dalam Memelihara dan Meletakkan Agama Islam Sebagai Asas Perjuangan Parti	130
4.2.1.2	Keutamaan dalam Pemeliharaan Terhadap Asas-Asas Kehidupan Masyarakat	135
4.2.1.3	Keutamaan Dasar-Dasar Parti yang Memperjuangkan Pembangunan Intelektual dan Pemikiran Masyarakat	140
4.2.1.4	Mengutamakan Polisi yang Memberi Kesan Masa Panjang Kepada Rakyat dan Generasi Akan Datang	143
4.2.1.5	Keutamaan dalam Memperjuangkan Ekonomi Rakyat	146
4.2.2	Konklusi Analisis.....	149
4.3	<i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dalam Sistem Pilihan Raya	151
4.3.1	SPR Perlu Menjadi Badan yang Benar-Benar Bebas Daripada Pengaruh Mana-Mana Pihak	152
4.3.2	Keutamaan dalam Penyebaran Maklumat Dan Pendidikan kepada Pengundi	154
4.3.3	Keutamaan Mempermudah Kaedah dan Proses Mengundi Kepada Rakyat	157
BAB 5 RUMUSAN KAJIAN.....		160
5.1	Pendahuluan.....	160
5.2	Teknik dan Proses Penulisan Kajian.....	160
5.3	Dapatan Kajian.....	162

5.3.1	Apa yang Dimaksudkan dengan <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dan <i>Siyāsah Shar'iyah</i> ?	163
5.3.2	Apakah Kaedah-Kaedah Asas <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> dalam <i>Siyāsah Shar'iyah</i> ?	163
5.3.3	Sejauhmana Asas-Asas Perjuangan Parti-Parti Politik di Malaysia Bertepatan dengan Prinsip <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> ?	164
5.3.4	Apakah Penambahbaikan yang Perlu Dilaksanakan dalam Sistem Pilihan Raya Berdasarkan Prinsip <i>Fiqh Al-Awlawiyyāt</i> ?	167
5.4	Cadangan.....	168
5.4.1	Cadangan Kajian Lanjutan.....	169
5.5	Penutup	169
	RUJUKAN	170
	LAMPIRAN	180